

DOSSIER

**BUNDEL
151**

11/2024

JONGEREN IN DE BOUW

Jongeren in de bouw

Bundel 151

De Constructiv dossiers zijn driemaandelijks uitgaven van Constructiv. In dezelfde reeks zijn nog andere dossiers beschikbaar (vroeger navb dossiers genoemd). De Constructiv dossiers bestaan ook in het Frans.

REDACTIE

Christian Depue, Veerle De Saedeleer, Jean-Yves Duyts, Véronique le Paige, Emmy Streuve, Isabelle Urbain, Willem Van Peer, Evy Vinck.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Bruno Vandenwijngaert - Constructiv
Koningstraat 132/1 • 1000 Brussel
t +32 2 209 65 65
f +32 2 209 65 00
E-mail: info@constructiv.be
Website: www.constructiv.be

AANSPRAKELIJKHEID

Het redactiecomité van de Constructiv dossiers streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek.
Noch het redactiecomité, noch Constructiv kunnen echter aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze publicatie ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven.

BESTELLINGEN EN TARIEVEN

Via www.constructiv.be
en gratis downloadbaar via
www.buildingyourlearning.be

OPMAAK EN DRUKWERK

Friso Claesen
www.psp.be

Constructiv 2024

Deze publicatie is beschikbaar onder de licentie Creative Commons: Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen. Deze licentie laat toe het werk te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren, en om afgeleid materiaal te maken, zolang Constructiv vermeld wordt als maker van het werk, het werk niet commercieel gebruikt wordt en afgeleide werken onder identieke voorwaarden worden verspreid.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.nl>

D/2024/12.388/40

242011

CONSTRUCTIV DOSSIER

11/2024

INHOUD

1. Evolutie van de regelgeving inzake welzijn op het werk.....	3
2. Jongeren	5
2.1. Wettelijke basis.....	5
2.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen	6
2.2.1. Risicoanalyse.....	6
2.2.2. Preventiemaatregelen.....	7
2.3. Taken die jongeren niet mogen uitvoeren	8
2.3.1. Verboden werkzaamheden - algemeen.....	8
2.3.2. Verboden taken - specifiek voor de bouwsector	9
2.3.3. Andere	9
2.4. Afwijking op het verbod van tewerkstelling	10
2.5. Onthaal.....	10
2.6. Basisveiligheidsopleiding	11
2.7. Gezondheidstoezicht	12
2.8. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)	13
3. Bijzondere bepalingen voor jobstudenten	14
3.1. Wettelijke basis voor jobstudenten.....	14
3.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen voor jobstudenten	14
3.3. Afwijkingen op verbod voor tewerkstelling specifiek voor jobstudenten (art.X.3.11 van de codex).....	15
3.4. Gemotoriseerde toestellen (art. X.3-11/1 van de codex)	15
3.4.1. Jobstudenten van minstens 18 jaar	15
3.4.2. Jobstudenten jonger dan 18 jaar.....	16
4. Systemen alternerend leren - Duaal leren	17
4.1. Risicoanalyse en preventiemaatregelen bij alternerend leren.....	17
4.2. Checklist voor de aannemer	18
5. Stagiairs	19
5.1. Wettelijke basis.....	19
5.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen voor stagiairs	20
5.3. Verboden werkzaamheden en afwijkingen op de verbodsbepalingen.....	20
5.4. Onthaal.....	21
5.5. Gezondheidstoezicht.....	21
5.6. Terugbetaling gezondheidstoezicht van stagiairs.....	22
6. Overzichtstabellen.....	23
6.1. Jongeren in de bouw (categorieën a, b en d).....	23
6.2. Systemen alternerend leren	24
6.3. Jobstudenten.....	25
6.4. Overzichtstabel stagiairs	26
7. Bronnen en referenties.....	27
7.1. Regelgeving - Federaal.....	27
7.2. Constructiv	27
7.3. Andere organisaties	27

1. EVOLUTIE VAN DE REGELGEVING INZAKE WELZIJN OP HET WERK

Een “jongere” is geen kind meer, maar ook geen volwassene. Bij de tewerkstelling van jongeren op werven zijn dan ook meer dan gewone oplettendheid en begeleiding vereist.

Het grote probleem bij jongeren is uiteraard hun gebrek aan ervaring en geschiktheid voor het beroep waarvoor ze tijdelijk aangesteld worden.

De combinatie daarvan met hun jeugdige enthousiasme en de onoplettendheid die daar veelal mee gepaard gaat, maakt wel duidelijk dat zij, veel meer dan hun meer geroutineerde collega's, kwetsbaar zijn voor arbeidsongevallen.

Onder andere daarom voorziet de Europese kaderrichtlijn 89/391/EG van 12 juni 1989 algemene preventiebeginselen, waarbij het voornamelijk gaat om de analyse van de gezondheidsrisico's, de preventieplanning en de integratie van die planning in het beheer van het bedrijf, de opleiding, de voorlichting en de inspraak van de werknemers alsmede de bescherming van de groepen die blootgesteld worden aan specifieke risico's (waaronder jongeren).

Om diezelfde reden werd op 22 juni 1994 de Richtlijn 94/33/EG van de Raad betreffende de bescherming van jongeren op het werk gepubliceerd.

In België gelden de eisen uit de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, ook de “welzijnswet” genoemd. Voor de uitvoering van deze wetgeving voor de bijzondere werknemerscategorieën waaronder jongeren vallen, gelden de titel 3 ‘Jongeren op het werk’ en titel 4 ‘Stagiairs’ van boek X¹ van de codex over het welzijn op het werk.

Werken onder begeleiding

¹ Boek X van de codex behandelt de werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën. Daartoe behoren de jongeren, de stagiairs en de uitzendkrachten.

2. JONGEREN

Jongeren die arbeid verrichten in het kader van hun opleiding

2.1. Wettelijke basis

De wettelijke basis voor jongeren is titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex. Deze titel is van toepassing op de volgende jongeren:

- **Categorie a:** elke persoon van 15 tot 18 jaar, die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een arbeidsovereenkomst of die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verricht onder het gezag van een andere persoon;
- **Categorie b:** elke persoon die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een leerovereenkomst;
- **Categorie c:** elke persoon die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die arbeid verricht krachtens een overeenkomst gesloten in het kader van een opleidingstraject²;
- **Categorie d:** een leerling of student die een studierichting volgt waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht;
- **Categorie e:** een student-werknemer die tewerkgesteld wordt in het kader van een arbeidsovereenkomst voor tewerkstelling van studenten bedoeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten³.

Een opleidingstraject is elk traject dat bestaat uit een theoretische en/of algemene vorming in een opleidingsinstelling, aangevuld met een praktische opleiding bij een werkgever. Het systeem van alternerend leren valt hieronder (zie hoofdstuk 4).

Er moet ook rekening gehouden worden met andere regels uit de codex. Enkele voorbeelden zijn de regels rond arbeidsmiddelen voor werken op hoogte uit boek IV, de collectieve bescherming en individuele uitrusting uit boek IX.

² Categorie c betreffende alternerend leren, zie hoofdstuk 4

³ Categorie e betreft de jobstudenten, zie hoofdstuk 3

2.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen

2.2.1. Risicoanalyse

Jongeren hebben meestal geen ervaring en zijn zich niet bewust van de risico's. Daarom is de werkgever verplicht, vooraleer hij een jongere in zijn bedrijf tewerkstelt, een risicoanalyse uit te voeren om precies te weten aan welke mogelijke risico's (schadelijke agentia, procedés, werkzaamheden en plaatsen) deze jongere tijdens zijn werk blootgesteld kan worden.

Voor elke activiteit die een specifiek risico kan inhouden moet de werkgever de volgende punten nader bepalen en evalueren:

- uitrusting en inrichting van de arbeidsplaats en de werkpost⁴;
- aard, intensiteit en duur van de blootstelling aan chemische, fysische en biologische agentia;
- ordening, keuze en gebruik van agentia en arbeidsmiddelen, met name machines, apparatuur en toestellen, en de bediening daarvan;
- organisatie van de arbeid, dat wil zeggen regeling van arbeidsmethoden en arbeidsprocedés, en de wisselwerking daartussen;
- niveau van opleiding en voorlichting van de jongeren op het werk.

zie art. X.3-3.-§2 van de codex

Opmerking

Bij deze risicoanalyse moet rekening gehouden worden met het feit dat jongeren vaak onvoldoende aandacht hebben voor veiligheid, een gebrek aan ervaring hebben en dat hun ontwikkeling soms nog niet is voltooid.

Deze risicoanalyse moet gebeuren voor de start van de werken en moet jaarlijks worden herhaald.

Risicoanalyse

⁴ Hiervoor kan een werkpostfiche worden opgemaakt

2.2.2. Preventiemaatregelen

Op basis van zijn risicoanalyse moet de werkgever vervolgens aangepaste preventiemaatregelen nemen volgens de in art. 1.2-7 van de codex vermelde preventiehiërarchie, dus in deze volgorde:

1. preventiemaatregelen die tot doel hebben risico's te voorkomen;
2. preventiemaatregelen die tot doel hebben schade te voorkomen;
3. preventiemaatregelen die tot doel hebben de schade te beperken.

Een mogelijke maatregel om risico's te voorkomen is een aantal risicovolle taken niet laten uitvoeren door jongeren (zie punt 2.3 *'Taken die jongeren niet mogen uitvoeren'*). Dit is niet altijd mogelijk omdat jongeren in het kader van hun opleiding bepaalde risicovolle taken moeten uitvoeren. In punt 2.4. worden de afwijkingen besproken en wordt ook vermeld welke preventiemaatregelen moeten genomen worden in deze gevallen.

Ook volgens art. 1.2-7 van de codex hebben passende preventiemaatregelen betrekking op :

- de organisatie van het bedrijf met inbegrip van de gebruikte werk- en productiemethodes;
- de inrichting van de arbeidsplaatsen;
- de conceptie en aanpassing van de werkpost;
- de keuze en het gebruik van arbeidsmiddelen;
- de bescherming tegen chemische, biologische en fysische risico's;
- de collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkledij;
- de toepassing van een aangepaste veiligheids- en gezondheidssignalering;
- het gezondheidstoezicht;
- de psychosociale risico's op het werk;
- de bekwaamheid, vorming en informatie en de daarbij horende instructies;
- de coördinatie op de arbeidsplaats;
- de noodprocedures.

Werken onder begeleiding

De werkgever geeft de jongeren informatie over de mogelijke risico's en over alle maatregelen ter bescherming van zijn welzijn op het werk.

2.3. Taken die jongeren niet mogen uitvoeren

Om de jongeren te beschermen mogen ze niet alle arbeid verrichten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen verboden taken voor alle beroepen (dus ook voor de bouwsector) en verboden taken voor de bouwsector.

De taken zijn gelinkt aan verboden werkzaamheden, agentia en procédés. Hieronder volgt een niet-limitatieve lijst.

Controle aan reservoirs - blootstelling aan chemische stoffen

2.3.1. Verboden werkzaamheden - algemeen

Verboden taken	Bijkomende wetgeving
Taken die hun lichamelijke of psychische vaardigheden overstijgen (bv. taken waarvan het tempo bepaald wordt door machines)	
Taken met risicofactoren voor ongevallen, waarvan vermoed kan worden dat jongeren door hun gebrek aan veiligheidszin, ervaring of opleiding ze niet kunnen identificeren of voorkomen	
Taken waarbij ze blootgesteld worden aan giftige of kankerverwekkende stoffen, stoffen die erfelijke genetische (reprotoxische) veranderingen veroorzaken of stoffen die voor de mens een andere schadelijke chronische werking hebben	<i>Titel 2 'Kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia' van boek VI van de codex;</i>
Taken die een blootstelling aan volgende agentia, mengsels, stoffen... met zich meebrengen: <ul style="list-style-type: none"> • chemische agentia (zoals acuut toxische agentia, agentia die corrosief zijn voor de huid, ontvlambare of explosieve gassen, ...) • carcinogene, mutagene of reprotoxische stoffen en mengsels (zoals bijvoorbeeld asbest, lood, zijn verbindingen en legeringen, voor zover deze agentia door het menselijk organisme kunnen worden opgenomen), • biologische agentia (zoals agentia uit groepen 3 en 4, nl. de gevaarlijkste bacteriën en virussen) 	<i>Boek VI 'Chemische, kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia van de codex</i> • <i>Titel 1 'Chemische agentia'</i> • <i>Titel 2 'Kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia' & Boek VII 'Biologische agentia' van de codex: Titel 1 'Algemene bepalingen'</i> <i>Een gedetailleerde lijst van de verboden stoffen is opgenomen in de bijlage X.3-1 van de codex</i>
Arbeid met gevaar op gebied van hoogspanningselektriciteit	<i>Titel 2 'Elektrische installaties' van boek III van de codex</i>
Plaatsen waar werkzaamheden worden verricht die ernstige branden of ontploffingen kunnen veroorzaken	<i>Titel 3 'Brandpreventie op arbeidsplaatsen' van boek III van de codex KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, bijlage III</i>
De vervaardiging, het gebruik, de distributie met het oog op het gebruik, de opslag en het vervoer van springstoffen of van projectielen, ontstekingsmiddelen of diverse voorwerpen die springstoffen bevatten	<i>Titel 4 'Ruimten met risico's voor explosieve atmosferen' van boek III van de codex.</i>
Taken waarbij gebruik gemaakt wordt van apparaten voor de vervaardiging, de opslag of het vullen van reservoirs met ontvlambare vloeistoffen en met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen	<i>Titel 5 'Opslagplaatsen voor ontvlambare vloeistoffen' van boek III van de codex</i>
Taken waarbij ze blootgesteld worden aan extreem lage of extreem hoge temperaturen, aan lawaai of aan trillingen	<i>Boek V 'Omgevingsfactoren en fysische agentia' van de codex:</i> • <i>Titel 1 'Thermische omgevingsfactoren'</i> • <i>Titel 2 'Lawaai'</i> • <i>Titel 3 'Trillingen'</i>
Werkzaamheden in persluchtcaissons en onder overdruk	<i>Titel 4 'Werkzaamheden in een hyperbare omgeving' van boek V van de codex</i>
Taken waarbij ze blootgesteld worden aan ioniserende straling	<i>Titel 5 'Ioniserende stralingen' van boek V van de codex;</i>

Werken met houtbewerkingsmachines

Gebruiken van pneumatische gereedschappen

Gebruik van graafmachine tijdens sloopwerken

Bouwplaatsen waar asbestvezels kunnen vrijkomen

2.3.2. Verboden taken - specifiek voor de bouwsector

Bovenop de taken uit de tabel hierboven zijn er specifiek voor de bouwsector nog bijkomende verboden taken. Deze zijn opgenomen in de onderstaande lijst.

Verboden taken bouwsector	Bijkomende regelgeving
Grond- en stutwerk bij uitgravingen van meer dan 2 meter diep, waarvan de breedte op halve diepte kleiner is dan de diepte;	<i>KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, bijlage III*</i>
Werk dat instortingen kan veroorzaken	<i>KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, bijlage III*</i>
Besturen van graafwerktuigen en -machines	<i>Titel 3 'Mobiele arbeidsmiddelen al dan niet met eigen aandrijving' van boek IV van de codex</i>
Besturen van machines voor het heien van palen	
Besturen van hefwerktuigen en het geleiden van de bestuurders ervan met signalen	<i>Titel 4 'Arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten' van boek IV van de codex</i>
Montage, demontage en ombouwen van steigers	<i>Titel 5 'Arbeidsmiddelen voor tijdelijke werken op hoogte' van boek IV van de codex</i>
Slopen van gebouwen;	<i>KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, bijlage III*</i>
Las- of snijwerk met de elektrische boog of met de brander in tanks;	<i>KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, bijlage III*</i>
Arbeid met gevaarlijke machines, zoals houtbewerkingsmachines (cirkelzagen, lintzagen, vlakbanken, vandiktebanken, frezen, pennenbanken, kettingfrezen, gecombineerde machines), ... behalve wanneer deze machines vast zijn voorzien van afdoende beschermingsinrichtingen die onafhankelijk werken van de bediener;	<i>Titel 2 'Bepalingen van toepassing op alle arbeidsmiddelen' van boek IV van de codex</i>
Gebruik van schiethamers;	
Werk aan of met kuipen, bassins, reservoirs, ... die chemische agentia bevatten (vb. betonmixers, ...)	<i>Titel 1 'Chemische agentia' van boek VI van de codex</i>
Procedés en werkzaamheden met kankerwekkende en mutagene agentia, zoals werkzaamheden die blootstelling met zich meebrengen aan: <ul style="list-style-type: none"> • polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) (vb. bij wegenwerkers) • stof van hardhout, kwartsstof 	<i>Titel 2 'Kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia' van boek VI van de codex</i>
De lokalen of bouwplaatsen waar door werkzaamheden of werken asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt	<i>Titel 3 'Asbest' van boek VI van de codex</i>

* ingevolge de eisen van art. 50 van dit KB.

2.3.3. Andere

Er zijn nog andere verboden taken, bijvoorbeeld laden en lossen van schepen, bedienen van risicovolle machines in de metaalsector, vellen van hoogstammige bomen, werken met wilde of giftige dieren, ...

2.4. Afwijking op het verbod van tewerkstelling

Er bestaan afwijkingen op het verbod op bepaalde taken. De voorwaarden hiervoor zijn opgesomd in hoofdstuk IV 'Afwijkingen' van titel 3 van boek X van de codex.

Afwijkingen zijn van toepassing indien volgende voorwaarden vervuld zijn:	Van toepassing voor categorie ...			
	CAT A	CAT B	CAT C	CAT D
1. De jongere moet minstens 16 jaar oud zijn.	✓			
2. De werkgever zorgt ervoor dat ze een specifieke en aangepaste opleiding krijgen in functie van de sector waarin de activiteit wordt uitgevoerd en hij controleert dat zij de nodige beroepsopleiding hebben ontvangen.	✓	✓	✓	✓
3. De nodige preventiemaatregelen moeten effectief genomen worden en controleert dit of laat dit controleren door een door hem aangewezen lid van de hiërarchische lijn.	✓	✓	✓	✓
4. De werkgever ziet erop toe dat deze risicovolle activiteiten worden uitgevoerd onder toezien van een ervaren werknemer	✓	✓	✓	✓
LET OP: Voor Werknemers-studenten (Jobstudenten) geldt een specifieke regelgeving. Zie 3.3 Afwijkingen op verbod voor tewerkstelling specifiek voor jobstudenten				

Het verbod is niet van toepassing als de activiteiten of de aanwezigheid op bepaalde plaatsen onontbeerlijk zijn voor de beroepsopleiding en als de naleving van de voorwaarden 3 en 4 uit bovenstaande tabel gewaarborgd is.

Er gelden specifieke afwijkingen op het verbod van tewerkstelling bij studenten-werknemers (jobstudenten); zie verder §3.3. Afwijkingen op verbod voor tewerkstelling specifiek voor jobstudenten.

2.5. Onthaal

Een van de preventiemaatregelen die de werkgever moet invoeren, bestaat uit het onthaal en de begeleiding van de jongere (art. X.3-7 van de codex). Het doel is de aanpassing en integratie van de jongere in de werkomgeving en ervoor zorgen dat hij in staat is zijn werk naar behoren uit te oefenen. De reglementering inzake welzijn op het werk (zie art. 1.2-11,9° en hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex) verplicht de werkgever om een ervaren werknemer aan te wijzen die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de jongere (een peter/meter) en om een lid van de hiërarchische lijn aan te wijzen dat verantwoordelijk is voor het onthaal. Deze laatste ondertekent een document waarin hij verklaart dat de instructies en de informatie aan de jongere verstrekt werden. De werkgever verschaft het lid van de hiërarchische lijn voldoende instructies/opleiding om deze taak uit te oefenen. De werkgever kan ook zelf instaan voor het onthaal of zelf als peter/meter instaan voor de begeleiding.

Gebruiken van gevaarlijke machines in kader van een opleiding

Werken aan steigers

Besturen van graafmachines

Het onthaal en de begeleiding van de jongere moeten gebeuren vóór de tewerkstelling en volgens het advies van de preventieadviseur van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (IDPB) en het Comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW). Ook tijdens de werken staat de peter/meter in voor de begeleiding van de jongere.

De werkgever is verplicht de jongere te informeren over de eventuele risico's en alle getroffen maatregelen in verband met zijn welzijn op het werk. De inlichtingen die verstrekt moeten worden, hebben onder andere betrekking op:

- de risico's en preventiemaatregelen (in het bedrijf in het algemeen en aan de werkposten in het bijzonder);
- de noodprocedures (wat te doen bij ernstig en onmiddellijk gevaar, eerste hulp, brandbestrijding, evacuatie);
- de opdrachten en taken van de interne en externe dienst voor preventie en bescherming op het werk;
- de namen en contactgegevens van de preventieadviseurs (veiligheid, arbeidsarts, psychosociale risico's), van de vertrouwenspersoon als deze aangewezen werd en van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk;
- het gezondheidstoezicht;
- de passende opleidingen (bijvoorbeeld bij een opleidingstraject op de werkplek).

Voor meer info verwijzen we naar de [Onthaalmap](#)⁵ van Constructiv.

2.6. Basisveiligheidsopleiding

Deze opleiding wordt vereist door 2 regelgevingen:

- de artikelen 50bis t.e.m. 50septies van het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen;
- de CAO van 12 mei 2022 Basisveiligheidsopleiding' + wijziging door de CAO van 14 september 2023

Deze opleiding heeft tot doel de werknemers bewust te maken van de risico's die aanwezig kunnen zijn op een tijdelijke of mobiele bouwplaats, ongeacht of deze risico's voortvloeien uit hun eigen activiteiten of uit de activiteiten van andere aannemers die aanwezig zijn of zullen zijn op de bouwplaats.

Deze basisveiligheidsopleiding, die acht uur duurt, is van toepassing op alle personen die op de bouwplaats werken uitvoeren met het oog op het realiseren van het bouwwerk. Er zijn uitzonderingen voorzien voor personen die een getuigschrift hebben dat aantoont dat ze beschikken over kennis inzake en voor personen die kunnen aantonen dat ze in de loop van de afgelopen tien jaar minstens vijf jaar ervaring hebben op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Voor meer informatie over dit onderwerp kunt u de veelgestelde vragen op onze website raadplegen en een reeks FAQ's met richtlijnen en handvatten om aannemers te helpen nagaan of (buitenlandse) opleidingsattesten en andere voorgelegde documenten zouden kunnen beantwoorden aan de verplichtingen van de basisveiligheidsopleiding⁶.

⁵ www.constructiv.be/nl-BE/Werkgevers/Voordelen-en-ondersteuning/Onthaalbrochure.aspx

⁶ <https://constructiv.be/nl-BE/Werkgevers/Opleiding/Basisveiligheidsopleidingen.aspx>

2.7. Gezondheidstoezicht

De werkgever zorgt voor een passend gezondheidstoezicht voor jongeren die een veiligheidsfunctie, een functie met verhoogde waakzaamheid of een activiteit met welbepaald risico uitoefenen (art. I.4-3.-§1 van de codex). Verder bepaalt art. V.1-14.-§2 van de codex dat werknemers die gewoonlijk buiten worden tewerkgesteld moeten worden onderworpen aan een passend gezondheidstoezicht. Dat laatste is bijna altijd het geval in de bouwsector. De werkgever staat in voor de kosten van dit passend gezondheidstoezicht (zie art. X.3-12.-§1 van de codex).

Dit passend gezondheidstoezicht bestaat eruit dat:

1. de jongere voor de start van zijn activiteiten wordt onderworpen een voorafgaande gezondheidsbeoordeling⁷;
2. de jongere indien van toepassing ook onderworpen wordt aan een periodieke gezondheidsbeoordeling (bij een langere tewerkstelling - bijvoorbeeld bij alternerend leren).

Opmerking

Aangezien de activiteiten van de bouwsector vallen onder activiteiten met een welbepaald risico, zijn de jongeren onderworpen aan een periodieke gezondheidsbeoordeling volgens art. I.4-29 t.e.m. 32 van de codex.

De volgende jongeren moeten ook onderworpen worden aan een voorafgaande gezondheidsbeoordeling (zie art. X.3-12. §2 van de codex):

1. de jongeren op het werk die op het ogenblik van het begin van hun tewerkstelling de leeftijd van 18 jaar nog niet bereikt hebben;
2. de jongeren op het werk die nachtarbeid verrichten;
3. de jongeren op het werk die in toepassing van hoofdstuk IV "Afwijkingen" (zie hiervoor), blootgesteld worden aan de agentia en procedés of tewerkgesteld worden aan de werkzaamheden of op de plaatsen waar er een specifiek risico bestaat voor hun gezondheid en waarvan de niet-limitatieve lijst is opgenomen in bijlage X.3-1 van de codex.

Naar aanleiding van gezondheidsklachten waarvan de behandelende arts meent dat ze arbeidsgerelateerd zijn, kan ook een spontane raadpleging gevraagd worden bij een preventieadviseur-arbeidsarts.

Opmerking

De bepalingen van art X.3-12 van de codex treden, wat betreft de toepassing ervan op de leerlingen en studenten bedoeld in art. X.3-2, 1°, d), in werking op de door de koning bepaalde datum.

Bus gezondheidstoezicht

⁷ Zoals bepaald in art. I.4-27 van de codex

PBM's voor stagiairs voorzien

2.8. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Voor jongeren moeten PBM's voorzien worden door de werkgever (zie art. IX.2-19 van de codex). Ieder PBM moet in elk geval:

1. geschikt zijn voor de te voorkomen risico's, zonder zelf een verhoogd risico in te houden;
2. beantwoorden aan de heersende omstandigheden op de arbeidsplaats;
3. afgestemd zijn op de vereisten met betrekking tot de ergonomie, het comfort en de gezondheid van de jongere;
4. na de nodige afstelling geschikt zijn voor de drager (jongere).

Als de aanwezigheid van meerdere risico's het nodig maakt meerdere PBM's tegelijkertijd te dragen, dan zijn deze op elkaar afgestemd en blijven zij doeltreffend voor de betrokken risico's.

3. BIJZONDERE BEPALINGEN VOOR JOBSTUDENTEN

3.1. Wettelijke basis voor jobstudenten

De wettelijke basis voor studenten-werknemers is ook hier de titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex. Studenten-werknemers vallen onder de 'Categorie e' (zie 2.1. *Wettelijke basis*). Een meer frequent gebruikte term voor studenten-werknemers is jobstudenten. Voor het goede begrip wordt verder in het dossier de term jobstudenten gebruikt.

3.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen voor jobstudenten

Ook hier gelden de volgende principes:

- De werkgever moet een analyse uitvoeren van de risico's waaraan de jobstudent blootgesteld wordt bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden
- Bepaalde gevaarlijke taken mogen niet uitgevoerd worden door jobstudenten
- Er gelden afwijkingen op het tewerkstellingsverbod
- De jobstudent moet een aangepast onthaal en begeleiding krijgen.
- De werkgever moet voorzien in een gezondheidstoezicht wanneer de jobstudent een veiligheidsfunctie, een functie met verhoogde waakzaamheid of een activiteit met welbepaald risico uitvoert.
- Steeds meer jobstudenten worden tewerkgesteld als uitzendkrachten. Hiervoor geldt titel 2 'Uitzendarbeid' van boek X van de codex. Een belangrijk item van deze regelgeving is hoofdstuk II 'Werkpostfiche'. In bijlage X.2-1 van deze regelgeving een "model van werkpostfiche uitzendarbeid" opgenomen. Templates kunnen gedownload worden via de website van [Preventie en Interim](https://www.preventie-en-interim.be)⁸

Voor de meeste principes gelden dezelfde regels als voor jongeren in het algemeen. We kunnen dus verwijzen naar deel 2 'Jongeren'.

Voor afwijkingen op verbodsbepalingen gelden specifieke regels.

⁸ www.p-i.be/nl; de werkpostfiches vind je via www.werkpostfiche.be

Gemotoriseerd transportwerktuig

3.3. Afwijkingen op verbod voor tewerkstelling specifiek voor jobstudenten (art.X.3.11 van de codex)

Het verbod bedoeld in art.X.3-8 van de codex (zie punt 2.3 van het dossier) is niet van toepassing op jobstudenten indien de voorwaarden worden vervuld

- de jobstudenten zijn tenminste 18 jaar oud
- de jobstudenten volgen een studierichting die overeenstemt met de werkzaamheden waarvoor de verbodsbepaling geldt;
- de werkgever treft de adequate en effectieve preventiemaatregelen die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever
- de werkgever ziet er op toe dat de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden.
- de werkgever vraagt, vooraleer deze personen te werk te stellen het advies van het comité en de bevoegde preventieadviseur.

3.4. Gemotoriseerde toestellen (art. X.3-11/1 van de codex)

Verduidelijking

Het betreft gemotoriseerde toestellen die dienen voor het verplaatsen , heffen, stapelen, stockeren of destockeren van lasten of voor het laden en lossen van vrachtwagens, in de ondernemingen of opslagplaatsen, alsook op de plaatsen die periodiek of tijdelijk worden gebruikt voor de organisatie van evenementen.

De bediening van gemotoriseerde toestellen is niet toegelaten voor jobstudenten behalve onder bepaalde voorwaarden. Deze zijn afhankelijk van de leeftijd van de jobstudenten.

3.4.1. Jobstudenten van minstens 18 jaar

Jobstudenten die tenminste 18 jaar zijn mogen een platformtruck of transpallet bedienen onder de volgende voorwaarden

- De snelheid van het rijden in onbelaste toestand van deze toestellen en op vlak terrein is beperkt tot
 - o 6 km per uur voor toestellen met meelopende bestuurder en
 - o 16 km per uur voor de toestellen met meerijdende bestuurder.
- De bedieningsorganen van de toestellen zijn van een type dat een permanente actie van de bestuurder vereist en keren, wanneer ze aan zichzelf overgelaten worden, automatisch in de neutrale stand terug en stellen de rem in werking.
- De werkgever neemt de nodige maatregelen om zich ervan te verzekeren dat de personen die belast worden met de bediening van deze toestellen
- voldoende zin voor verantwoordelijkheid hebben en
- een adequate opleiding hebben gekregen voor het veilig besturen ervan.
- De werkgever treft de preventiemaatregelen bedoeld in artikel X.3-10 § 1, 3° en 4° van de codex (preventiemaatregelen effectief worden genomen en door de werkgever of een lid van de hiërarchische lijn worden gecontroleerd. Risicovolle activiteiten worden uitgevoerd in het bijzijn van een ervaren werknemer).
- De werkgever vraagt, vooraleer deze personen aan het werk te stellen het advies van het comité en de preventieadviseur.

3.4.2. Jobstudenten jonger dan 18 jaar

Voor jobstudenten van 15 jaar zijn er geen afwijkingen op de verbodsbepalingen.

Jobstudenten van 16 en 17 jaar mogen enkel een transpallet bedienen, onder de volgende voorwaarden:

- Het gaat om een toestel met een meelopende bestuurder, waarvan de snelheid beperkt is tot 6 km per uur
- De bedieningsorganen van het toestel zijn van een type dat een permanente actie van de bestuurder vereist en keren, wanneer ze aan zichzelf overgelaten worden, automatisch in de neutrale stand terug en stellen de rem in werking.
- De werkgever neemt de nodige maatregelen om er zich van te verzekeren dat de personen die belast worden met de bediening van dit toestel
- voldoende zin voor verantwoordelijkheid hebben en
- een adequate opleiding hebben gekregen voor het veilig besturen ervan.
- De werkgever treft de preventiemaatregelen bedoeld in artikel X.3-10 § 1, 3° en 4° (preventiemaatregelen effectief worden genomen en door de werkgever of een lid van de hiërarchische lijn worden gecontroleerd. Risicovolle activiteiten worden uitgevoerd in het bijzijn van een ervaren werknemer).
- De werkgever vraagt, vooraleer deze personen aan het werk te stellen het advies van het comité en de preventieadviseur.

Definities

- platformtruck: een transportwerktuig waarbij de last op een vast platform of op een ander niet-hefbare inrichting wordt vervoerd.
- transpallet: een pallettruck, d.w.z. een toestel dat de last op een hoogte heft die juist voldoende is om deze last vrij te kunnen vervoeren en die uitgerust is met een gesteunde vork voor het vervoer van palletten.

Voor meer informatie verwijzen we naar [infofiche 3009 'Welzijn van jobstudenten in bouwbedrijven'](#) te vinden op *Building Your Learning*⁹.

In punt 6.2. van dit dossier is een overzichtstabel betreffende jobstudenten opgenomen.

Infofiche 3009 - Jobstudenten

⁹ Zie www.buildingyourlearning.be/learningobject/4890/NL

4. SYSTEMEN ALTERNEREND LEREN - DUAAL LEREN

Naar aanleiding van de zesde staatshervorming werd de bevoegdheid over het alternierend leren op 1 juli 2014 volledig overgedragen naar de gemeenschappen. Elke gemeenschap heeft dus de volledige bevoegdheid gekregen voor de wetgeving, de toepassing, de controle en de financiering van het alternierend leren. De Franse Gemeenschap heeft deze bevoegdheid echter overgedragen naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof). Er zijn dus vier bevoegde entiteiten voor het alternierend leren:

- de Vlaamse Gemeenschap
- de Duitstalige Gemeenschap
- het Waalse Gewest
- Cocof

Sinds 1 september 2016 zijn deze entiteiten bevoegd voor het alternierend leren.

Het systeem dat van toepassing is, wordt bepaald door de bevoegde entiteit waarvan de instelling voor alternierende opleidingen van de jongere afhangt.

4.1. Risicoanalyse en preventiemaatregelen bij alternierend leren

Ook bij alternierend leren zijn de volgende welzijnsgebonden aspecten van toepassing:

- Een risicoanalyse uitvoeren rekening houdend met het gebrek aan ervaring van de leerling (zie §2.2.1 *Risicoanalyse van dit dossier*).
- Preventiemaatregelen voorzien (zie §2.2.2 *Preventiemaatregelen van dit dossier*)
- De nodige maatregelen nemen voor een goed onthaal van de leerling (zie §2.5 *Onthaal van dit dossier en Onthaalmap*¹⁰).
- De leerling onderwerpen aan voorafgaande gezondheidsbeoordeling, en indien van toepassing ook aan een periodieke gezondheidsbeoordeling bij activiteiten met een welbepaald risico en/of bij buiten werk (zie §2.7 *Gezondheidstoezicht van dit dossier*).
- Informatie in verband met veiligheid aan de leerling verschaffen (zie 2.2.2. en 2.5 van dit dossier).
- Indien nodig persoonlijke beschermingsmiddelen voorzien indien nodig (zie 2.8 *Persoonlijke beschermingsmiddelen van dit dossier*).
- Een werkpostfiche opstellen (hiervoor kan de werkpostfiche van het Constructiv dossier 'Stagegids'¹¹ gebruikt worden, die wordt ook beschikbaar gesteld via Building Your learning).

¹⁰ www.constructiv.be/nl-BE/Werkgevers/Voordelen-en-ondersteuning/Onthaalbrochure.aspx

¹¹ Zie Building Your Learning - <https://www.buildingyourlearning.be/learningobject/5652/NL>

4.2. Checklist voor de aannemer

Hoe alternerend leren organiseren in mijn onderneming	
Startvergadering beleggen met de school of onderwijsverstrekker ☐ Overleg vastgelegd op/...../.....	Procedure instroom ☐ Leerlingen (studierichting, niveau) bepalen ☐ Sollicitatieprocedure bepalen ☐ Namen ontvangen Keuze
Opleidingsplan ☐ Competenties aangeleerd binnen de onderneming ☐ Competenties aangeleerd op school ☐ Competenties aangeleerd tijdens externe opleiding ☐ Competenties aangeleerd bij een andere onderneming	
Voorwaarden veiligheid en gezondheid ☐ Veiligheidsvoorschriften vastleggen i.v.m. gebruik PBM's , CBM's, veiligheidsprocedures ... ☐ Hygiëneregels ☐ Werkkledij	Specifieke administratie in orde te maken ☐ Leerovereenkomst opmaken ☐ Risicoanalyse uitvoeren ☐ Werkpostfiche opmaken ☐ Gezondheidstoezicht voorzien ☐ Opvolgdocumenten invullen
Praktische afspraken ☐ Gegevens contactpersonen bedrijf/school uitwisselen ☐ Planning opmaken ☐ Data, dag(en) van de week, periodes bepalen ☐ Uurregeling ☐ Opvolging/feedback ☐ Naam & gegevens begeleider school:	Onthaal ☐ Informatie over praktische afspraken & huisregels ☐ Toelichting structuur bedrijf en voorstellen aan directe collega's ☐ Informeren over de veiligheidsvoorschriften
	Begeleiding ☐ Mentor aanduiden ☐ Mentor opleiden ☐ Mentor informeren
<i>Het Constructiv dossier 'Stagegids' bevat voorbeelden van en meer informatie over de risicoanalyse, de werkpostfiche, de opvolgdocumenten. U kunt zich hierop inspireren..De werkpostfiche wordt beschikbaar gesteld op Building Your Learning.</i>	

Deze checklist is geïnspireerd op een checklist uit het draaiboek van het ESF project 'Check op de werkplek' van Woodwize

Voor meer info rond duaal leren zie: <https://www.constructiv.be/nl-BE/Andere/Onderwijs/Duaal-leren.aspx>

5. STAGIAIRS

5.1. Wettelijke basis

Titel 4 'Stagiairs' van boek X van de codex is de wettelijke basis die van toepassing is voor werkgevers, de stagiairs en onderwijsinstellingen.

Voor de toepassing van deze titel worden de volgende definities gehanteerd:

1. stagiair: elke leerling of student die in het kader van een leerprogramma georganiseerd door een onderwijsinstelling, daadwerkelijk arbeid verricht bij een werkgever, in gelijkaardige omstandigheden als de werknemers in dienst van die werkgever, en dit met het oog op het opdoen van beroepservaring;
2. werkgever: de werkgever die de stagiair tewerkstelt;
3. onderwijsinstelling: elke instelling die regulier onderwijs verschaft,

De instellingen die beroepsopleidingen organiseren zoals VDAB, FOREM, Bruxelles Formation, ZAWM, bedoeld in artikel 2, §1, tweede lid, 1°, b) van de welzijnswet vallen niet onder dit toepassingsgebied.

In deze regelgeving worden de verplichtingen van de werkgever inzake risicoanalyse en de preventiemaatregelen besproken.

Verder worden twee verschillende soorten gezondheidstoezicht besproken

- passend gezondheidstoezicht: (zie art. X.3-12, § 1 van de codex)
- specifiek gezondheidstoezicht: (zie art. X.3-12, § 2 van de codex)

Voor meer informatie over gezondheidstoezicht verwijzen we naar §2.7 'Gezondheidstoezicht'.

5.2. Risicoanalyse en preventiemaatregelen voor stagiairs

De werkgever moet de risico's analyseren waaraan de stagiair blootgesteld kan worden tijdens het uitvoeren van zijn stage en dit conform de eisen die opgenomen zijn in de titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex en meer bepaald art. X.3-3. De werkgever moet hierbij de preventiemaatregelen vastleggen en dit eveneens volgens de bepalingen van de titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex en meer bepaald van de artikelen X.3-4.

Deze eisen werden besproken in deel 2.2 van dit dossier. In het [Constructiv dossier 'Stagegids'](#)¹² is er een **Checklist welzijn voor stagiairs** opgenomen. Deze checklist is een hulpmiddel voor de werkgever om informatie te verzamelen die nuttig is om de risicoanalyse van de stageplaats te maken. Deze checklist kan opgemaakt worden door de stagementor van het bedrijf, eventueel in samenwerking met de stagebegeleider van de school. Via deze checklist worden onder andere de risico's geïdentificeerd. De werkgever moet de nodige preventiemaatregelen bepalen voor de geïdentificeerde risico's.

Een volgend belangrijk onderdeel van de regelgeving voor stagiair is de verplichting voor de werkgever om een werkpostfiche te maken (*zie art. X.4-5 van de codex*). Deze fiche moet overgemaakt worden aan de onderwijsinstelling waar de stagiair is ingeschreven en moet ter beschikking gehouden worden van de met het toezicht belaste ambtenaar.

De fiche bevat de volgende gegevens:

1. de beschrijving van de werkpost of de activiteit die een passend gezondheidstoezicht vereist;
2. alle toe te passen preventiemaatregelen;
3. de aard van het risico dat een specifiek gezondheidstoezicht vereist;
4. de verplichtingen die de stagiair moet naleven in verband met de risico's eigen aan de werkpost of de activiteit;
5. in voorkomend geval, de aangepaste opleiding met het oog op de toepassing van de preventiemaatregelen.

Een voorbeeld van de werkpostfiche wordt beschikbaar gesteld op Building Your Learning.

5.3. Verboden werkzaamheden en afwijkingen op de verbodsbepalingen

Verder gelden ook de verbodsbepalingen en de afwijkingen hierop zoals opgenomen in art.X.3-8, X.3-9 en X.3-10, §2 van de codex (*zie art. X.4-3*). Dit werd al besproken in deel 2.3 en 2.4. van dit dossier.

¹² Zie Building Your Learning - <https://www.buildingyourlearning.be/learningobject/5652/NL>

5.4. Onthaal

In het [Constructiv dossier 'Stagegids'](#) is een hoofdstuk gewijd aan het onthaal van stagiairs. Er zijn 4 grote fases vastgelegd.

Fase 1: Voorbereiding van de stage

- Voorbereiding van het engagement
- Eerste contact (contactmoment in de school, stageovereenkomst, stagecharter,...)
- Vastleggen van de stageopdracht (stageprogramma + risicoanalyse,...)

Fase 2: Eerste werkdag

- Informatie over het bedrijf (arbeidsuren, afspraken,...)
- Bijzondere maatregelen: verboden werkzaamheden
- Stageopdracht
- Informatie over veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats

Fase 3: Begeleiding op de bouwplaats en opvolging in de klas

- Voorstelling aan de stagementor en collega's
- Taak van de stagementor

Fase 4: Eindevaluatie en finalisering

- Evaluatie door de aannemer

Voor elke van de fases wordt een schema gehanteerd:

5.5. Gezondheidstoezicht

Zoals hiervoor aangehaald, dient de risicoanalyse niet alleen om de preventiemaatregelen vast te leggen maar ook om uit te maken of het gezondheidstoezicht noodzakelijk is. De werkgever brengt de onderwijsinstelling op de hoogte van de resultaten van de risicoanalyse (zie X.4-3 van de codex).

De resultaten vermelden inzonderheid, al naargelang het geval:

- dat geen gezondheidstoezicht nodig is (zie art. I.4-3, § 2 van de codex);
- dat een passend gezondheidstoezicht¹³ nodig is;
- dat een specifiek gezondheidstoezicht¹⁴ nodig is;
- in voorkomend geval, de aard van de verplichte inentingen;
- de noodzaak onmiddellijk preventiemaatregelen te treffen die verband houden met de moederschapsbescherming.

Zie [Constructiv dossier 'Stagegids' deel 3.5.](#) & *Checklist Welzijn voor stagiairs.*

¹³ Het gezondheidstoezicht zoals bedoeld in art. X.3-12, §1 van de codex

¹⁴ Het gezondheidstoezicht zoals bedoeld in art. X.3-12, §2 van de codex

5.6. Terugbetaling gezondheidstoezicht van stagiairs¹⁵

Het gezondheidstoezicht van een leerling van het secundair onderwijs, een student van het hoger onderwijs of een cursist van het volwassenenonderwijs die stage loopt in een bedrijf kan door Fedris worden terugbetaald onder de volgende voorwaarden:

- Het gezondheidstoezicht wordt uitgevoerd door de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (EDPBW) van de onderwijsinstelling.
- De stagiair volgt les bij een erkende onderwijsinstelling.
- De stage wordt ondersteund door de onderwijsinstelling.
- De stagiair voert taken uit binnen een arbeidspost waarin hij blootgesteld is aan een risico (zie daarvoor de resultaten van de risicoanalyse van het bedrijf).
- De stagiair werd nog niet eerder onderzocht voor hetzelfde risico binnen dezelfde arbeidspost.

Hoe gebeurt die terugbetaling?

- Als de EDPBW van de onderwijsinstelling nog niet gekend is bij Fedris, moet de EDPBW zich eerst aanmelden door een brief met betalingsgegevens naar Fedris te sturen. Die brief moet de volgende gegevens bevatten: een rekeningnummer, de naam en het adres van de houder van de rekening en de naam en het rijksregisternummer van de verantwoordelijke voor de betaling. Alleen als een van de gegevens verandert, moet de EDPBW opnieuw een brief sturen naar Fedris.
- De onderwijsinstelling bezorgt aan de EDPBW een lijst met de gegevens van alle stagiairs die een gezondheidstoezicht moeten ondergaan (hiervoor bestaat een template in Excel).
- De EDPBW voert het gezondheidstoezicht uit en bezorgt Fedris de factuur van dat onderzoek. Fedris stelt hiervoor een softwareprogramma ter beschikking waarin de Excellijst kan worden ingevoerd.
- Fedris controleert de gegevens die de EDPBW heeft ingevoerd. Na goedkeuring zal Fedris de factuur betalen. De EDPBW ontvangt via een versleutelde mail een lijst met stagiairs voor wie de kosten van het medisch onderzoek worden terugbetaald.

Als de preventieadviseur-arbeidsarts bijkomende technische onderzoeken wenst (bijvoorbeeld een gericht onderzoek voor de blootstelling aan sommige chemische agentia), zal de werkgever die zelf moeten betalen.

¹⁵ Volgens de website van Fedris: www.fedris.be/nl/professional/beroepsziekten-privesector/medisch-onderzoek-van-stagiairs

6. OVERZICHTSTABELLEN

6.1. Jongeren in de bouw (categorieën a, b en d)

Titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex			
	Categorie a ¹ (15-18jaar met arbeidsovereenkomst)	Categorie b ² (met leerovereenkomst)	Categorie d ³ (met arbeid in de onderwijsinstelling)
Risicoanalyse + Preventiemaatregelen	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)
Informatie aan de jongeren over de risico's en preventiemaatregelen	Ja (art. X.3-7 van de codex)	Ja (art. X.3-7 van de codex)	Ja (art. X.3-7 van de codex)
Onthaal en begeleiding	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7 van de codex) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7 van de codex) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)
Verbodsbepalingen en gevaarlijke werkzaamheden	Ja, tenzij: 1° de personen ten minste 16 jaar oud zijn; 2° ze een specifieke en adequate opleiding in functie van de activiteitssector of een beroepsopleiding gekregen hebben; 3° er adequate, effectieve preventiemaatregelen getroffen werden die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever; 4° de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden. (art. X.3-8 en X.3-10§1 van de codex)	Ja, tenzij: 1° noodzakelijk voor de beroepsopleiding 2° er adequate, effectieve preventiemaatregelen getroffen werden die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever en de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden. (art. X.3-8 en X.3-10§2 van de codex)	Ja, tenzij: 1° noodzakelijk voor de beroepsopleiding 2° er adequate, effectieve preventiemaatregelen getroffen werden die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever en de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden. (art. X.3-8 en X.3-10§2 van de codex)
Gezondheidstoezicht - Voorafgaande gezondheidsbeoordeling	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoonst en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art. X.3-12 van de codex)	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoonst en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art. X.3-12 van de codex)	In werking na het verschijnen van een KB ⇨ Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoonst en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art. X.3-12 en X.3-12§3 van de codex)

- 1 Elke persoon van 15 tot 18 jaar die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een arbeidsovereenkomst of die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verricht onder het gezag van een ander persoon (art. X.3-2, 1°a van de codex)
- 2 Elke persoon die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een leerovereenkomst (art. X.3-2, 1°b van de codex)
- 3 Een leerling of student die een studierichting volgt waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht (art. X.3-2, 1°d van de codex)

Titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex			
	Categorie a ¹ (15-18jaar met arbeidsovereenkomst)	Categorie b ² (met leerovereenkomst)	Categorie d ³ (met arbeid in de onderwijsinstelling)
Gezondheidstoezicht - Periodieke gezondheidsbeoordeling	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art.X.3-12 van de codex)	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art.X.3-12 van de codex)	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art.X.3-12 van de codex)
Schriftelijke informatie uitwisseling met onderwijsinstellingen	Niet verplicht	Niet verplicht	Niet verplicht
<p>1 Elke persoon van 15 tot 18 jaar die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een arbeidsovereenkomst of die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verricht onder het gezag van een ander persoon (art. X.3-2,1^a van de codex)</p> <p>2 Elke persoon die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die tewerkgesteld wordt krachtens een leerovereenkomst (art. X.3-2,1^b van de codex)</p> <p>3 Een leerling of student die een studierichting volgt waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht (art. X.3-2,1^d van de codex)</p>			

6.2. Systemen altemnerend leren

Titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex Categorie c (systemen van altemnerend leren) ¹	
Risicoanalyse + preventiemaatregelen	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)
Informatie aan de jongeren over de risico's en preventiemaatregelen	Ja (art. X.3-7 van de codex)
Onthaal en begeleiding	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7 van de codex) + ervaren werknemer (Art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)
Verbodsbepalingen en gevaarlijke werkzaamheden	Ja, tenzij: 1° noodzakelijk voor de beroepsopleiding 2° er adequate, effectieve preventiemaatregelen getroffen werden die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever en de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden.
Gezondheidstoezicht - Voorafgaande gezondheidsbeoordeling	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in de volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen
Gezondheidstoezicht - Periodieke gezondheidsbeoordeling	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in de volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen
Schriftelijke informatie uitwisseling met onderwijsinstellingen	Niet verplicht
<p>1 Elke persoon die niet meer onderworpen is aan de voltijdse leerplicht en die arbeid verricht krachtens een overeenkomst gesloten in het kader van een opleidingstraject (Art. X.3-2,1^c van de codex)</p>	

6.3. Jobstudenten

Titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex Categorie e (student-werknemers of jobstudenten)		
	Jobstudenten van <18jaar ¹	Jobstudenten 18 jaar en ouder ²
Risicoanalyse + preventiemaatregelen	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (Art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (Art. X.3-3 tot X.3-7 van de codex)
Informatie aan de jongeren over de risico's en preventiemaatregelen	Ja (art. X.3-7 van de codex)	Ja (art. X.3-7 van de codex)
Onthaal en begeleiding	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7 van de codex) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.3-7 van de codex) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)
Verbodsbepalingen en gevaarlijke werkzaamheden	1. 15 jaar: ja - geen afwijkingen op de verbodsbepalingen 2. 16 en 17 jaar: ja, maar onder bepaalde voorwaarden toestemming om met een transpallet te rijden (art. X.3-8, X.3-11 en X.3-11/1 van de codex)	18 jaar en + : ja, behalve als: • hun studierichting overeenstemt met de werkzaamheden waarvoor de verbodsbepalingen gelden • de werkgever de passende preventiemaatregelen neemt + controle door de hiërarchische lijn of de werkgever • aanwezigheid van een ervaren werknemer • advies van het CPBW en de preventieadviseur. Onder bepaalde voorwaarden toestemming om met een platformtruck of transpallet te rijden (art. X.3-8, X.3-11 et X.3-11/1 van de codex)
Gezondheidstoezicht - Voorafgaande en periodieke gezondheidsbeoordeling	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont en in de volgende gevallen: • jonger dan 18 jaar • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art.X.3-12 van de codex)	Ja als de risicoanalyse de noodzaak aantoont in de volgende gevallen: • nachtarbeid • afwijkingen op verbodsbepalingen (art.X.3-12 van de codex)

- 1 Een student-werknemer die tewerkgesteld wordt in het kader van een arbeidsovereenkomst voor tewerkstelling van studenten bedoeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten <18 jaar (Art. X.3-2,1^e van de codex)
- 2 Een student-werknemer die tewerkgesteld wordt in het kader van een arbeidsovereenkomst voor tewerkstelling van studenten bedoeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten > 18 jaar (Art. X.3-2,1^e van de Codex)

6.4. Overzichtstabel stagiairs

Titel 4 'Stagiairs' van boek X van de codex ¹	
Risicoanalyse + Preventiemaatregelen	Voor de aanvang van de arbeid en ten minste eenmaal per jaar (art.X.4-3 van de codex)
Informatie aan de jongeren over de risico's en preventiemaatregelen	Ja, schriftelijk als gezondheidstoezicht verplicht (art.X.4-5 van de codex)
Onthaal en begeleiding	Voor de aanvang van de arbeid (art. X.4-8 van de codex) + ervaren werknemer (art. I.2-11,9° + hoofdstuk III van titel 2 'Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid' van boek I van de codex)
Verbodsbepalingen en gevaarlijke werkzaamheden	Ja in art X.4.3. van de codex wordt verwezen naar X.3-8, X.3-9 en X.3-10, § 2 van de codex Tenzij: 1° noodzakelijk voor de beroepsopleiding 2° er adequate, effectieve preventiemaatregelen getroffen werden die gecontroleerd worden door een lid van de hiërarchische lijn of door de werkgever en de activiteiten en de aanwezigheid op gevaarlijke plaatsen in het bijzijn van een ervaren werknemer plaatsvinden. (art.X.4-3 van de codex)
Gezondheidstoezicht - Voorafgaande gezondheidsbeoordeling	Ja: • als de risicoanalyse de noodzaak ervan aantoont: veiligheidsfunctie, waakzaamheid, welbepaald risico (art.X.4-6 van de codex) Nee ² : • als jonger dan 18 en als de risicoanalyse de noodzaak ervan niet aantoont (art. X.4-7 van de codex)
Gezondheidstoezicht - Periodieke gezondheidsbeoordeling	Ja, volgens de beslissing van de preventieadviseur-arbeidsarts als de stagiair is blootgesteld aan risico's verbonden aan agentia, procedés en werkzaamheden en plaatsen bedoeld in bijlage X.3-1 van de codex en als de stage langer dan 6 maanden duurt (art. X.4-7 van de codex)
Schriftelijke informatie uitwisseling met onderwijsinstellingen	Ja: • resultaten risicoanalyse (art. X.4-4 van de codex) • in geval van verplicht gezondheidstoezicht: document met informatie over risico en preventiemaatregelen (art.X.4-5 van de codex)

¹ Stagiair : elke leerling of student die in het kader van een leerprogramma georganiseerd door een onderwijsinstelling, daadwerkelijk arbeid verricht bij een werkgever, in gelijkaardige omstandigheden als de werknemers in dienst van die werkgever, en dit met het oog op het opdoen van beroepservaring (art. X.4-2, 1° van de codex)

² Deze vrijstelling is enkel van toepassing wanneer de stagiair beschikt over een attest dat bewijst dat hij minder dan vijf jaar geleden werd onderworpen aan het medisch schooltoezicht.

7. BRONNEN EN REFERENTIES

7.1. Regelgeving - Federaal

- De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, ook de 'Welzijnswet'. Meer informatie via <https://werk.belgie.be/nl/themas/welzijn-op-het-werk>
- Codex over het welzijn op het werk. Meer informatie via <https://www.werk.belgie.be/nl/themas/welzijn-op-het-werk/algemene-beginselen/codex-over-het-welzijn-op-het-werk>

Dit dossier behandelt in hoofdzaak:

- o Titel 3 'Jongeren op het werk' van boek X van de codex
<https://werk.belgie.be/nl/themas/welzijn-op-het-werk/werkorganisatie-en-bijzondere-werknemerscategorieen/jongeren-op-het-werk>
- o Titel 4 'Stagiairs' van boek X van de codex
<https://werk.belgie.be/nl/themas/welzijn-op-het-werk/werkorganisatie-en-bijzondere-werknemerscategorieen/stagiairs>

7.2. Constructiv

De vermeldde Constructiv dossiers en fiches zijn terug te vinden via:
www.buildingyourlearning.be

Een overzicht:

- Constructiv dossier 'Stagegids'
<https://www.buildingyourlearning.be/learningobject/5652/NL>
- Werkpostfiche Stagiars <https://www.buildingyourlearning.be/learningobject/5519/NL>
- Infofiche 3009 'Welzijn van jobstudenten in bouwbedrijven'
www.buildingyourlearning.be/learningobject/4890/NL

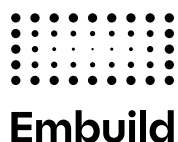
We verwijzen ook naar de Onthaalmap van Constructiv. Deze is terug te vinden op de website van Constructiv.

www.constructiv.be/nl-BE/Werkgevers/Voordelen-en-ondersteuning/Onthaalbrochure.aspx

7.3. Andere organisaties

- Fedris 'Terugbetaling van gezondheidstoezicht van stagiairs'.
Meer informatie via: www.fedris.be/nl/professional/beroepsziekten-privesector/medisch-onderzoek-van-stagiairs
- Preventie en interm: www.p-i.be/nl
Werkpostfiches: www.werkpostfiche.be
- Woodwize: ESF project 'Check op de werkplek'.
Meer informatie via: www.woodwize.be/nl/page.asp?pageid=238

De dossiers zijn tot stand gekomen dankzij de bijdrage van de volgende organisaties:

Constructiv

Koningsstraat 132 bus 1, 1000 Brussel

t +32 2 209 65 65

www.constructiv.be • info@constructiv.be

Deze publicatie is beschikbaar onder de licentie Creative Commons: Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.nl>

Deze licentie laat toe het werk te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren, en om afgeleid materiaal te maken, zolang **Constructiv** vermeld wordt als maker van het werk, het werk niet commercieel gebruikt wordt en afgeleide werken onder identieke voorwaarden worden verspreid.

BUILDING *your* LEARNING
de digitale bibliotheek

DOSSIER 151
JONGEREN IN DE BOUW

constructiv